

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2026 - 2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea "Tibiscus" din Timișoara
1.2. Facultatea	de Psihologie
1.3. Departament	Psihologie
1.4. Domeniul de studiu	Psihologie
1.5. Ciclul de studii ¹	Licență
1.6. Specializarea	Psihologie

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Psihodiagnosticul aptitudinilor		Cod	LPS213	
2.2. Titular activități de curs	Conf. univ. dr. Gavril Rad				
2.3. Titular activități practice	Asist. univ. drd. Hohn Alex-Armand				
2.4. An de studiu ²	2	2.5. Semestrul ³	5	2.6. Tipul de evaluare ⁴	E
2.7. Regimul disciplinei ⁵		DO	2.8. Categoria formativă a disciplinei ⁶		DS

3. Timpul total estimat

3.1. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – număr de ore pe săptămână					
3.1.a.Curs	3.1.b. Seminar	3.1.c. Laborator	3.1.d. Proiect	3.1.e Alte	Total
2	-	2			4
3.2. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – Total ore din planul de învățământ					
3.2.a.Curs	3.2.b. Seminar	3.2.c. Laborator	3.2.d. Proiect	3.2.e Alte	Total ⁷
28	-	28			56
Distribuția fondului de timp pentru studiu individual ⁸					Nr. ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					22
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25

¹ Licență / Master

² 1-4 pentru licență, 1-2 pentru master

³ 1-8 pentru licență, 1-3 pentru master

⁴ Examen, colocviu sau VP A/R – din planul de învățământ

⁵ Regim disciplină: O=Disciplină obligatorie; A=Disciplină opțională; U=Facultativă

⁶ Categoria formativă: S=Specialitate; F=Fundamentală; C=Complementară; I=Asistată integral; P=Asistată parțial; N=Neasistată

⁷ Este egal cu 14 săptămâni x numărul de ore de la punctul 3.1 (similar pentru 3.2.a.b.c.)

⁸ Liniile de mai jos se referă la studiul individual; totalul se completează la punctul 3.37.

Tutoriat ⁹	10
Examinări ¹⁰	2
3.3. Total ore alocate studiului individual¹¹ (NOSIsem)	69
3.4. Total ore din Planul de învățământ (NOADsem)	56
3.5. Total ore pe semestru¹² (NOADsem + NOSIsem)	125
3.6. Nr ore / ECTS	25
3.7. Număr de credite¹³	5

⁹ Între 7 și 14 ore

¹⁰ Între 2 și 6 ore

¹¹ Suma valorilor de pe liniile anterioare, care se referă la studiul individual.

¹² Suma (3.5.) dintre numărul de ore de activitate didactică directă (NOAD) și numărul de ore de studiu individual (NOSI) trebuie să fie egală cu numărul de credite alocate disciplinei (punctul 3.7) x nr. ore pe credit (3.6.). De asemenea, se recomandă ca numărul orelor de studiu individual să fie cel puțin egal cu cel al orelor de pregătire universitară formată din ore didactice

¹³ Numărul de credit se calculează după formula următoare și se rotunjește la valori vecine întregi (fie prin micșorare fie prin majorare

$$\text{Nr.credite} = \text{NOCpSpD} \times \text{CC} + \text{NOApSpD} \times \text{CATOCpSpD} \times \text{CC} + \text{TOApSpD} \times \text{CA} \times 30 \text{ credite}$$

Unde:

- NOCpSpD = Număr ore curs/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- NOApSpD = Număr ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- TOCpSpD = Număr total ore curs/săptămână din plan
- TOApSpD = Număr total ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână din plan
- CC/CA = Coeficienți curs/aplicații calculate conform tabelului

Coeficienți

Curs

Aplicații (S/L/P)

Licență

2

1

Master

2,5

1,5

Licență lb. străină

2,5

1,25

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. Discipline necesare a fi promovate anterior (de curriculum) ¹⁴	Psihologie generală Psihologia personalității Bazele teoretice ale evaluării psihologice Statistică psihologică
4.2. Competențe	Competențe profesionale (în concordanță cu grila RNCIS a programului): CP1. Operarea cu concepte fundamentale din domeniul psihologiei. CP2. Proiectarea și realizarea unui demers de cercetare în psihologie. CP3. Evaluarea critică a situațiilor problematice și a soluțiilor posibile în psihologie. CP4. Evaluarea psihologică a individului, grupului și organizației. Competențe transversale: CT1. Exercitarea sarcinilor profesionale conform principiilor deontologice specifice profesiei de psiholog. CT3. Autoevaluarea nevoilor de formare continuă în vederea adaptării competențelor profesionale la evoluția cunoașterii și practicii psihologice.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului ¹⁵	Calculator, platformă online, proiector / tablă inteligentă, acces la internet, materiale didactice de specialitate
5.2. De desfășurare a activităților practice (lab/sem/pr/aplic) ¹⁶	Calculator, platformă online, proiector / tablă inteligentă, acces la internet, materiale didactice de specialitate

6. Rezultate ale învățării ¹⁷

Numărul de credite alocate disciplinei: 5				
Rezultatele învățării				Repartizare credite pe rezultatele învățării
Nr. crt.	Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie	
Cft1	Definește și diferențiază conceptele de aptitudine, abilitate cognitivă, inteligență, performanță și potențial; explică principalele modele contemporane ale structurii aptitudinilor și inteligenței.	Analizează o solicitare de evaluare și formulează întrebări de evaluare relevante pentru aptitudini și funcționarea cognitivă; identifică informațiile necesare din anamneză și context.	Adoptă o abordare critică și bazată pe dovezi, evitând interpretările deterministe ale scorurilor și respectând diferențele individuale și contextuale.	1
Cftct2	Explică principiile psihometrice relevante pentru testarea aptitudinilor: standardizare, etalonare, fidelitate, validitate, eroare de măsurare, intervale de încredere și echitate.	Evaluează critic adecvarea unui instrument pe baza scopului, populației, normelor și dovezilor psihometrice; compară instrumente alternative pentru aceeași întrebare de evaluare.	Recunoaște limitele măsurării și comunică gradul de incertitudine asociat scorurilor și inferențelor psihologice.	1
Cft4	Describe principiile de administrare, scorare și interpretare pentru principalele categorii de probe de aptitudini:	Administrează și scorează, în contexte didactice și sub supervizare, probe selectate; transformă scorurile brute în scoruri standard și	Respectă limitele de competență, standardizarea administrării, securitatea materialelor de test și cerințele de utilizare a instrumentelor psihologice.	1

¹⁴ Se menționează disciplinele obligatoriu a fi promovate anterior sau echivalente

¹⁵ Tablă, videoproiector, flipchart, materiale didactice specifice, platforme on-line etc.

¹⁶ Tehnică de calcul, pachete software, standuri experimentale, platforme on-line etc.

¹⁷ Rezultatele învățării se vor menționa în funcție de standardele specifice ale Comisiilor de specialitate ARACIS (<https://www.aracis.ro/ghiduri/>)

	raționament general, verbal, numeric, spațial/perceptiv, viteză de procesare și alte aptitudini cognitive.	interpretează profiluri raportându-le la norme și la întrebarea de evaluare.		
Cft5	Explică sursele de bias și factorii culturali, lingvistici, educaționali, motivaționali și situaționali care pot influența performanța la testele de aptitudini.	Integrează scorurile testelor cu date anamnestice, observaționale și contextuale; formulează concluzii proporționale cu dovezile și alternative de interpretare.	Manifestă echitate, responsabilitate și prudență în evaluare, inclusiv atunci când datele sunt discordante sau instrumentele au limite pentru persoana evaluată.	1
CF1	Cunoaște principiile etice, deontologice și profesionale privind consimțământul informat, confidențialitatea, utilizarea și protejarea testelor, comunicarea rezultatelor și redactarea raportului psihologic.	Redactează o sinteză/raport de evaluare a aptitudinilor care răspunde întrebării de evaluare, descrie metodele, integrează rezultatele, precizează limitele și formulează recomandări adecvate.	Acționează cu integritate și respect față de beneficiar, protejează datele și materialele de test și solicită supervizare atunci când cerințele depășesc nivelul propriu de competență.	1

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Formarea competențelor fundamentale pentru selecția, administrarea, scorarea, interpretarea și integrarea responsabilă a metodelor de evaluare a aptitudinilor și inteligenței, pe baza modelelor contemporane ale diferențelor individuale, a principiilor psihometrice și a standardelor etice ale evaluării psihologice.
7.2. Obiectivele specifice	- Definirea și diferențierea conceptelor de aptitudine, abilitate cognitivă, inteligență, performanță și potențial. - Înțelegerea principalelor modele contemporane ale inteligenței și aptitudinilor și a implicațiilor lor pentru evaluare. - Aplicarea principiilor de standardizare, etalonare, fidelitate, validitate, eroare de măsurare și echitate în alegerea și interpretarea testelor. - Selectarea instrumentelor în funcție de întrebarea de evaluare, caracteristicile persoanei și dovezile psihometrice disponibile. - Dobândirea deprinderilor de administrare, scorare și interpretare pentru probe reprezentative de raționament general, verbal, numeric, spațial/perceptiv și viteză de procesare. - Interpretarea scorurilor standard, centilelor și intervalelor de încredere și integrarea rezultatelor într-un profil coerent. - Identificarea limitelor, surselor de bias și factorilor culturali, lingvistici și situaționali care pot influența performanța. - Integrarea rezultatelor testelor cu anamneza, observația și contextul evaluării și redactarea unui raport psihologic argumentat. - Aplicarea principiilor etice, deontologice și de securitate a testelor în toate etapele evaluării.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
C1. Psihodiagnosticul aptitudinilor: obiect, scopuri și contexte de utilizare. Aptitudine, abilitate cognitivă, inteligență, performanță și potențial.	Prelegere interactivă, conversație euristică, analiză de exemple	2 ore Gregory (2024); Cohen, Swerdlik & Sturman (2022)
C2. Modele contemporane ale inteligenței și aptitudinilor. Factorul g, abilități largi și specifice; perspectiva diferențelor individuale.	Prelegere, problematizare, analiză critică	2 ore Deary (2020); Sternberg (Ed., 2020)

C3. Procesul evaluării aptitudinilor: întrebarea de evaluare, anamneza, surse multiple de date și selecția bateriei.	Prelegere interactivă, studiu de caz	2 ore APA (2020); Gregory (2024)
C4. Fundamente psihometrice ale testării: standardizare, etalonare, scoruri standard, fidelitate, eroare standard de măsurare și intervale de încredere.	Expunere, demonstrație, exerciții ghidate	2 ore AERA, APA & NCME (2014); Urbina (2014)
C5. Validitatea interpretărilor și utilizărilor scorurilor. Echitate, bias și adecvarea cultural-lingvistică a testării.	Prelegere, analiză critică de exemple	2 ore AERA, APA & NCME (2014); APA (2020)
C6. Evaluarea inteligenței și a raționamentului general: teste individuale și de grup; Matricile Progresive Raven și baterii multidimensionale.	Prelegere, demonstrație, analiză de profil	2 ore Gregory (2024); Deary (2020); manualele instrumentelor utilizate
C7. Evaluarea aptitudinilor verbale și a cunoștințelor cristalizate.	Expunere, exemple, analiză de itemi	2 ore Cohen et al. (2022); manualele instrumentelor utilizate
C8. Evaluarea aptitudinilor numerice și a raționamentului cantitativ.	Expunere, exerciții aplicative	2 ore Cohen et al. (2022); manualele instrumentelor utilizate
C9. Evaluarea aptitudinilor spațiale, perceptive și vizuo-constructive.	Prelegere, demonstrație, analiză comparativă	2 ore Gregory (2024); manualele instrumentelor utilizate
C10. Viteza de procesare, atenția și eficiența cognitivă în evaluarea aptitudinilor.	Prelegere, demonstrație, studiu de caz	2 ore Cohen et al. (2022); manualele instrumentelor utilizate
C11. Interpretarea scorurilor și profilurilor: norme, percentile, scoruri standard, discrepanțe și semnificație practică.	Prelegere aplicativă, problematizare	2 ore Urbina (2014); Gregory (2024)
C12. Integrarea datelor: test, anamneză, observație și context. Limitele inferenței și formularea concluziilor.	Studiu de caz, conversație euristică	2 ore APA (2020); Cohen et al. (2022)
C13. Raportarea și comunicarea rezultatelor evaluării aptitudinilor. Recomandări și feedback către beneficiar.	Prelegere, analiză de rapoarte, exercițiu	2 ore APA (2020); Gregory (2024)

C14. Etică, utilizarea responsabilă și securitatea testelor. Integrare prin studiu de caz.	Prelegere integrativă, dezbatere, studiu de caz	2 ore APA (2025); AERA, APA & NCME (2014)

8.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
S1. De la solicitare la planul de evaluare: formularea întrebării și alegerea surselor de informație.	Studiu de caz, exercițiu ghidat	2 ore APA (2020)
S2. Citirea critică a manualului unui test: scop, populație, norme, fidelitate, validitate și limite.	Lucru pe documente, discuție focalizată	2 ore AERA, APA & NCME (2014)
S3. Scoruri brute, percentile, scoruri standard și intervale de încredere: exerciții de transformare și interpretare.	Exercițiu aplicativ, problematizare	2 ore Urbina (2014)
S4. Compararea instrumentelor pentru aceeași aptitudine și justificarea selecției unei probe.	Lucru în grup, analiză comparativă	2 ore Gregory (2024)
S5. Matricile Progresive Raven / raționament nonverbal: administrare, scorare și interpretare în scop didactic.	Demonstrație, exercițiu sub supervizare	2 ore Manualul instrumentului; Gregory (2024)
S6. Aptitudini verbale: administrarea și interpretarea unor probe reprezentative.	Demonstrație, exercițiu, interpretare	2 ore Manualele instrumentelor utilizate
S7. Aptitudini numerice și raționament cantitativ: administrare, scorare și interpretare.	Demonstrație, exercițiu, interpretare	2 ore Manualele instrumentelor utilizate
S8. Aptitudini spațiale și perceptive: administrare, scorare și interpretare.	Demonstrație, exercițiu, interpretare	2 ore Manualele instrumentelor utilizate
S9. Viteză de procesare și eficiență cognitivă: analiza performanței și a factorilor situaționali.	Demonstrație, studiu de caz	2 ore Cohen et al. (2022)
S10. Surse de eroare și bias: efectul limbii, culturii, educației, motivației, oboselii și condițiilor de testare.	Analiză de caz, dezbatere	2 ore APA (2020); AERA, APA & NCME (2014)
S11. Interpretarea unui profil de aptitudini: convergențe, discrepanțe, incertitudine și ipoteze alternative.	Studiu de caz, exercițiu integrativ	2 ore Gregory (2024)
S12. Integrarea rezultatelor cu anamneza și observația. Formularea concluziilor și recomandărilor.	Studiu de caz, lucru în echipă	2 ore APA (2020)
S13. Redactarea raportului de evaluare a aptitudinilor și comunicarea feedbackului.	Atelier de redactare, joc de rol	2 ore APA (2020); Gregory (2024)
S14. Studiu de caz integrativ: selecția bateriei, interpretare, limite, raport și feedback.	Proiect aplicativ, prezentare și feedback	2 ore Bibliografia disciplinei

9. Bibliografie

9.1 Referințe bibliografice recomandate	American Educational Research Association, American Psychological Association, & National Council on Measurement in Education. (2014). Standards for educational and psychological testing. AERA.
	American Psychological Association. (2020). APA guidelines for psychological assessment and evaluation. American Psychologist.
	Cohen, R. J., Swerdlik, M. E., & Sturman, E. D. (2022). Psychological testing and assessment: An introduction to tests and measurement (10th ed.). McGraw Hill.
	Gregory, R. J. (2024). Psychological testing: History, principles, and applications (8th ed.). Pearson.
9.1 Referințe bibliografice recomandate	Urbina, S. (2014). Essentials of psychological testing (2nd ed.). Wiley.
9.2 Referințe bibliografice suplimentare	Deary, I. J. (2020). Intelligence: A very short introduction (2nd ed.). Oxford University Press.
9.2 Referințe bibliografice suplimentare	Sternberg, R. J. (Ed.). (2020). The Cambridge handbook of intelligence (2nd ed.). Cambridge University Press.
9.2 Referințe bibliografice suplimentare	American Psychological Association. (2025). Resolution on protecting psychological test security, test validity, and public safety.
9.2 Referințe bibliografice suplimentare	Manualele tehnice și normele instrumentelor utilizate în activitățile practice (de ex., Matricile Progresive Raven și instrumentele disponibile în Cognitrom Assessment System), în edițiile/licențele disponibile instituției.

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului¹⁸

• Conținuturile disciplinei sunt centrate pe măsurarea diferențelor individuale în aptitudini și inteligență, pe fundamente psihometrice și pe utilizarea responsabilă a testelor. • Tematica este corelată cu abordările contemporane din programele universitare de psihologie care integrează inteligența/abilitățile cognitive, psihometria aplicată și evaluarea psihologică. • Activitățile practice urmăresc competențe transferabile în contexte educaționale, clinice, de consiliere și organizaționale: formularea întrebării de evaluare, selecția instrumentelor, administrarea și scorarea sub supervizare, interpretarea contextualizată și raportarea rezultatelor. • Disciplina integrează standardele actuale privind validitatea, fidelitatea, echitatea, competența utilizatorului, securitatea testelor și comunicarea limitelor interpretării. • Accentul este pus pe raționamentul bazat pe dovezi și pe integrarea mai multor surse de informație, nu pe interpretarea izolată a unui scor.
--

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 Metode de evaluare		11.3 Pondere din nota finală	Obs. 19
11.4a Examen	Înțelegerea modelelor aptitudinilor și inteligenței; cunoașterea principiilor psihometrice; selecția justificată a instrumentelor; interpretarea scorurilor și a limitelor evaluării.	Teste pe parcurs ²⁰ :	%	70% (minim 5)	
		Teme de casă:	%		
		Alte activități ²¹ :	%		
		Examen scris: itemi obiectivi și aplicații scurte de interpretare/decizie.	70% (min. 5)		

¹⁸ Legătura cu alte discipline, utilitatea disciplinei pe piața muncii

¹⁹ CPE – condiționează participarea la examen; nCPE – nu condiționează participarea la examen; CEF - condiționează evaluarea finală; N/A – nu se aplică

²⁰ Se va preciza numărul de teste și săptămânile în care vor fi susținute.

²¹ Cercuri științifice, concursuri profesionale etc.

11.4b Seminar	● Cunoștințe practice însușite (cantitatea, corectitudinea, acuratețea)			
11.4c Laborator	Selectarea și utilizarea corectă, în scop didactic și sub supervizare, a probelor de aptitudini; scorarea și interpretarea contextualizată; integrarea datelor și redactarea concluziilor.	Portofoliu/studiu de caz: plan de evaluare, minimum două probe standardizate disponibile legal, scorare/interpretare, integrarea rezultatelor, limite și raport sintetic.	30% (minim 5)	
11.4d Proiect	● Calitatea proiectului realizat, corectitudinea documentației proiectului, justificarea soluțiilor alese		% (minim 5)	
11.5 Standard minim de performanță ²² Pentru promovarea disciplinei, studenții trebuie să obțină minimum nota 5 (cinci) la testul tip grilă de verificare a cunoștințelor. Pentru partea de restanță studenții vor avea de realizat un studiu de caz ca în prima sesiune, iar baremul va fi comunicat pe Google Classroom. Pentru mărire de notă, studenții vor susține o lucrare grilă din toată materia cu subiecte diferite de cele din restanță. Punctajul de la seminar rămâne neschimbat (în situația în care studentul a realizat încă din prima sesiune lucrarea de seminar). Nota va fi formată din noul punctaj obținut la curs și punctajul de la seminar.				

Fișa disciplinei cuprinde componente adaptate persoanelor cu CES (persoane cu dizabilități și persoane cu potențial înalt), în funcție de tipul și gradul acestora, la nivelul tuturor elementelor curriculare (competențe, obiective, conținuturi, metode de predare, evaluare alternativă), pentru a asigura șanse echitabile în pregătirea academică a tuturor studenților, acordând atenție sporită nevoilor individuale de învățare.

Data completării: 15.09.2026

Data avizării în Departament: 22.09.2026

	Grad didactic, titlul, prenume, numele	Semnătura
Titular curs	Conf. univ. dr. Gavril Rad	
Titular seminar	Asist. univ. drd. Hohn Alex-Armand	
Responsabil program de studii	Lect.univ.dr. Teodor Voicu	
Director Departament	Conf. univ. dr. Ioana-Eva Cădăriu	

²² Se particularizează la specificul disciplinei standardul minim de performanță din grila de competențe a programului de studii, dacă este cazul.